

HLAVNÍ TÉMA

NOVELA INSOLVENČNÍHO ZÁKONA – DLUHOVÁ AMNESTIE PRO NEPLAČÍČE NEBO POTŘEBNÝ EKONOMICKÝ RESTART?

Vláda počátkem tohoto roku znovu předložila poslanecké sněmovně k projednání návrh na změnu zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“), mnohými kritikou přezdívanou jako „dluhová amnestie“, kterou by mělo dojít ke zpřístupnění procesu oddlužení širšímu okruhu lidí než doposud.

Bez ohledu na to, že v minulém volebním období se novelu insolvenčního zákona nepodařilo v parlamentu prosadit, ministr spravedlnosti Robert Pelikán ji nyní znovu předložil Poslanecké sněmovně k projednání s přesvědčením, že konečně dojde k jejímu přijetí. Dle jeho slov je totiž nejvyšší čas zasáhnout, vzhledem k tomu, že mnoho lidí se nachází v tzv. dluhové pasti, kdy jejich příjmy již nejsou schopné pokrýt splácení a snižování dluhů a stávají se tak do nezastavitelné spirály, ze které už není úniku (alespoň za stávající právní úpravy).

Nynější právní stav neumožňuje podstatně části dlužníků jejich dluhovou situaci dostatečně efektivně řešit, neboť jejich dluhy časem dosáhly takové výše, že je už dlužníci nejsou schopni v potřebné výši hradit ani splátkami ze svých příjmů, ani výtěžkem z prodeje svého majetku. Současná koncepce oddlužení totiž po dlužnících vyžaduje splacení alespoň 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů v průběhu 5 let – což je podmínkou pro schválení oddlužení soudem a bez jejího naplnění nemá dlužník na oddlužení nárok.

Benevolentnější podmínky pro povolení oddlužení
Novelou insolvenčního zákona se navrhuje zrušení výše uvedené třicetiprocentní hranice uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů a zavedení pouze podmínky placení nákladů insolvenčního řízení a odměny osobě sepisující a podávající insolvenční návrh (popř. návrh na povolení oddlužení) a placení pohledávek zákonného výživného, to vše po dobu

nově navrhované sedmileté doby, po kterou by měl dlužník plnit oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty. Proces oddlužení by podle navrhované novely měl trvat tři, pět nebo sedm let, přičemž dluhů by se podle nového textu zákona mohl zbavit ten, kdo by do tří let splatil jejich polovinu, do pěti let třicet procent z nich, nebo do sedmi let kdokoli, kdo by „vynaložil veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat k uspokojení pohledávek“ – což je relativně široký pojem. Pokud tedy bude dlužník např. v průběhu obecné sedmileté doby vynakládat veškeré prostředky a úsilí k tomu, aby své dluhy splatil, bude mu umožněno se z exekucí dostat, což pro mnoho dlužníků zní velice příznivě. Jak k tomu ovšem přijdou věřitelé a jak stát zajistí, aby nedocházelo ke zneužívání těchto podmínek?

Právní úprava sice umožňuje insolvenčnímu soudu zamítnout návrh na povolení oddlužení, jestliže dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka ke splácení dluhu a k plnění jeho povinností, z čehož plyne, že soudy by měly mít určité páky k předcházení případného zneužívání nově navrhovaných (mírnějších) podmínek oddlužení, ke kterému samozřejmě může a s největší pravděpodobností i bude docházet – bude-li novela schválena. Podle hlavních kritiků novely zákona je proto největším rizikem ještě větší zneužívání mezer v zákoně nepoctivými dlužníky než doposud, snížení ochrany věřitelů a zpochybnění jejich postavení, jakož i přibývání lehkomyšlných dlužníků, kteří budou (s vědomím snazšího oddlužení) ještě nezodpovědnější než doposud. Zavedení nové sedmileté hranice, kdy se dlužník může svých dluhů zprostit jen při vynaložení veškerého potřebného úsilí, by totiž mohlo být zcela nedostatečným výchovným opatřením vůči notorickým dlužníkům, kteří si půjčují peníze bez ohledu na to, zda je budou vůbec schopni někdy v budoucnu splatit.

Číst více na www.pravniprostor.cz
JUDr. Jiří Matzner, Ph.D., LL.M. | AK Matzner et al

Na právním portálu
Právní prostor.cz naleznete
v nejbližších 14 dnech
i tato témata:

Co musí obsahovat společenská smlouva
u s.r.o.

Zábor veřejného prostranství

Evropská komise připravuje akční plán,
který povede ke změnám DPH

Náhrady škody vlastníka nemovité věci při
jejím nuceném užívání k veřejným účelům

WWW.PRAVNIPROSTOR.CZ

MONITOR STAVEBNICTVÍ

ZJISTĚTE VÍCE

STRUČNĚ

DLOUHODOBÉ OŠETŘOVNÉ – NOVÁ DÁVKA NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ

S účinností od 1. 6. 2018 se změnil zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. V rámci této novelizace bude zavedena nová dávka nemocenského pojištění, tzv. dlouhodobé ošetřovné. Ve srovnání s další dávkou nemocenského pojištění – ošetřovným – jsou stanoveny jiné podmínky vzniku nároku, odlišný okruh osob s nárokem na dávku i odlišná doba, po kterou bude dávka náležet.

[celý článek](#)

PÁR POZNÁMEK K INSTITUTU NEZBYTNÉ CESTY

Do 31. 12. 2013 byl institut nezbytné cesty upraven pouze v jediném § starého občanského zákoníku, tedy zákona č. 40/1964 Sb., a to konkrétně v § 151o odst. 3, který zněl: „Není-li vlastník stavby současně vlastníkem přilehlého pozemku a přístup vlastníka ke stavbě nelze zajistit jinak, může soud na návrh vlastníka stavby zřídit věcné břemeno ve prospěch vlastníka stavby spočívající v právu cesty přes přilehlý pozemek.“

[celý článek](#)

PRÁVNÍ PROSTOR POOSMĚ ANEB JAK TO VIDĚL MODERÁTOR?

Ve dnech 24.–25. 4. se v polyfunkčním, velmi útulném hotelu Jezerka konal již osmý ročník odborného kongresu Právní prostor. Kromě toho, že jsem dostal od organizátorů příležitost dokončit – snad úspěšnou – pětiletku moderování, dostal jsem – v duchu hesla „když si to moderoval, tak o tom napiš a napiš to tak vtipně, jak to moderuješ“ také zmocnění, abych napsal tento článek, který se ale musí vměstnat do určitého počtu znaků.

[celý článek](#)

POZOR NA ZÁVAZEK UZAVŘÍT KUPNÍ SMLOUVU, MŮŽE BÝT SJEDNÁN NEPLATNĚ

Činnost realitních zprostředkovatelů je pro realitní trh typická a pro mnohé jeho účastníky nepostradatelná. Vzhledem k rozsáhlé a poměrně konstantní judikatuře, která se zprostředkování realitních transakcí věnuje, by se dalo předpokládat, že jsou si realitní zprostředkovatelé vědomi všech právních aspektů své činnosti. Praxe však ukazuje, že tomu tak vždy není.

Typickým příkladem jsou dvoustranné rezervační smlouvy zakládající právní vztah mezi zprostředkovatelem a zájemcem o koupi konkrétního domu, bytu či jiné nemovité věci. Zprostředkovatel se rezervační smlouvou obvykle zavazuje, že po dobu rezervace neuzavře rezervační smlouvu s jiným zájemcem o též nemovitost,

a bude vyvíjet činnost směřující k uzavření kupní smlouvy mezi zájemcem a vlastníkem nemovitosti. Zájemce je naopak na základě rezervační smlouvy povinen poskytovat zprostředkovateli součinnost vedoucí k uzavření předmětné kupní smlouvy. Problematickým ustanovením rezervačních smluv je však stále se objevující závazek zájemce uzavřít budoucí kupní smlouvu s vlastníkem nemovitosti, který není účastníkem rezervační smlouvy. Pokud se zájemce jakožto budoucí kupující zaváže vůči zprostředkovateli uzavřít do určité doby kupní smlouvu s vlastníkem prodávaných nemovitostí, jedná se podle konstantní judikatury Nejvyššího soudu o neplatné ujednání. Výjimku představuje toliko situace, kdy zprostředkovatel při uzavírání rezervační smlouvy jedná jako zástupce vlastníka nemovitosti, tedy budoucího prodávajícího.

Nejde-li o zmíněnou výjimku, je jako neplatné nutno posoudit také ujednání o smluvní pokutě ve prospěch zprostředkovatele pro případ, že zájemce uzavření kupní smlouvy s vlastníkem nemovitosti zmaří. Závazek plynoucí z ujednání o smluvní pokutě je totiž svou povahou závazkem akcesorickým, nemůže proto platně vzniknout bez existence hlavního (utvrzeného) závazku.

Výše uvedené závěry by mohly svěřit k dojmům, že ujednání o smluvních pokutách do rezervačních smluv v žádném případě nepatří. Takový dojem by však byl mylný. Smluvním stranám nic nebrání, aby si ujednaly smluvní pokutu pro případ porušení povinností, ke kterým se může zájemce platně zavázat.

Číst více na www.pravniprostor.cz

Mgr. Bc. Klára Švandlíková | advokátní koncipientka

JUDIKATURA

K POVINNOSTI OBCE VYDAT ZMĚNU ÚZEMNÍHO PLÁNU

Stavební zákon v § 5 odst. 6 obci ukládá, aby pořídila změnu územního plánu v případě změny podmínek. V případě, že tak neučiní, nemohou se ale občané domáhat změny územního plánu soudní cestou, neboť s tímto porušením není spojena žádná sankce a kontrolní mechanismus spočívá pouze v dohledu krajského úřadu. To vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 10 As 322/2016.

V této konkrétní věci šlo o označení pozemků jako „plocha vojenského útvaru“ ještě dobrých 14 let poté, co vojenský útvar území opustil. Obec ani přes opakovanou výzvu krajského úřadu neuvedla územní plán do souladu s faktickým stavem, a majitelka předmětných pozemků se tak obrátila na soud. Ten však konstatoval, že k zásahu do jejich práv nedošlo, neboť pozemky již jako plochu vojenského útvaru nabyly, a tudíž nečinností nedošlo ke zhoršení (= zásahu do) jejího vlastnického práva. Pokud jde o povinnost obce aktualizovat územní plán, pak této povinnosti neodpovídá žádné veřejné subjektivní právo, pomocí kterého by bylo možno se splnění této povinnosti domáhat. Lze se pouze domáhat náhrady škody z důvodu nesprávného úředního postupu.

[celý článek](#)

CO JE TO CHODNÍK?

V řízení o pokutě za stání na chodníku ve věci sp. zn. 6 As 333/2017 se Nejvyšší správní soud musel mj. zabývat otázkou, co je to chodník.

Podle § 53 silničního zákona mohou chodník až na výjimky užívat pouze chodci. Přitom „chodník“ není v žádném právním předpise definován a je tedy nutno vycházet z jeho významu v obecné řeči. Pro určení, zda se v konkrétním případě jedná o chodník, nemůže být proto určující ani údaj o způsobu využití pozemku v katastru nemovitostí (který je nadto právně nezávazný), ani obsah pasportu místních komunikací obce, neboť v něm jsou povinně vedeny pouze jednotlivé místní komunikace, zatímco chodník může být též součástí místní či účelové komunikace nebo samostatnou účelovou komunikací. Rozhodující je tudíž pouze faktický stav na místě.

Pokud tedy např. bude vozovka z kostkové dlažby s vyznačenými parkovacími místy a vedle ní zvýšená plocha olemovaná obrubníkem tvořená odlišnou dlažbou, po níž navíc běžně chodí chodci, pak nelze na zvýšené části parkovat, neboť jde o chodník.

[celý článek](#)

POVINNOST ZAJISTIT PŘIPOUTÁNÍ SPOLUJEZDCE

II. senát Ústavního soudu (soudce zpravodaj Jaroslav Fenyk) zamítl ústavní stížnost proti usnesení Nejvyššího soudu, neboť jím nebyla porušena základní práva a svobody stěžovatele. Stěžovatel byl Okresním soudem v Olomouci uznán vinným několika trestnými činy, kromě jiného přečinem ohrožení pod vlivem návykové látky a přečinem usmrcení z nedbalosti, a byl mu uložen souhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody, zákaz činnosti řízení všech motorových vozidel a náhrada škody poškozené zdravotní pojišťovně. Těchto trestných činů se měl

dopustit tím, že jako řidič osobního automobilu po předchozím požití alkoholu nezvládl průjezd zatáčkou v důsledku nepřiměřené rychlosti a nepřizpůsobení řízení stavebnímu a dopravně-technickému stavu vozovky. To vedlo k převrácení vozidla na střechu, v důsledku čehož zemřel bratr stěžovatele sedící na předním sedadle spolujezdce, zatímco stěžovatel a další spolujezdec vyvázli pouze s lehkými zraněními. Stěžovatel v ústavní stížnosti především namítal, že obecné soudy nesprávně vyhodnotily význam spoluzavinění zesnulého na svém úmrtí v důsledku toho, že nebyl připoután, a že předmětem dokazování nečinily to, jaký následek by předmětná dopravní nehoda měla, kdyby zesnulý připoután byl.

[celý článek](#)

ROZHOVOR

PETR MEDUNA

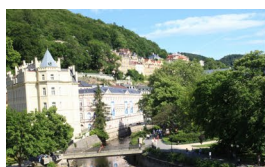
Měli by doktoři ukončovat nedodělané operace? Co znamená restituční tečka pro probíhající řízení? Jaký důsledek by mělo prolomení mlčenlivosti advokáta? Na to vše nám poskytl odpovědi JUDr. Petr Meduna, samostatný advokát a mimo jiné člen kárné komise ČAK a předseda kárného senátu.

V poslední době zaznamenáváme snahy o prolomení mlčenlivosti advokáta. Jaký názor na tuto problematiku máte? Nemyslíte si, že by to byl přespříliš velký zásah do důvěry mezi advokátem a klientem?

Důvěra je jeden ze základních principů práce advokáta. Klient musí mít naprostou důvěru v to, že advokát informace, které se dozví, nepoužije, nezneužije a všechny využije pouze ve prospěch klienta. Co by prolomení mlčenlivosti znamenalo? Znamenalo by to určitou diskriminaci postavení advokáta. Role a funkce advokáta by skončila. Proč bych šel za někým, kdo nemá povinnost mlčenlivosti? Šla byste za doktorem, kterému byste řekla, že jste například HIV pozitivní a neměla jistotu, že to někomu neřekne? Asi ne. Klienti by si hledali právníky – potutelné právníky – někde jinde a za jiných podmínek. Ano, můžeme mít omezení mlčenlivosti ve vztahu k finančním úřadům, Ministerstvu financí a například kvůli ochraně špinavých peněz, ale tam je to přiměřené ve věci chránění a obrany společnosti.

V zákoně o advokacii máme samozřejmě ustanovení opravňující klienta zproštění advokáta mlčenlivosti. Ale je to na bázi dobrovolnosti. Snahy zákonodárců jsou vedeny tím, že si nedovedou představit, jaký fatální následek by to mohlo mít.

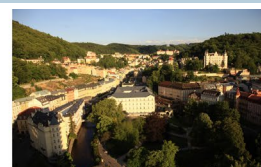
pokračování na straně 3

XXVI. Konference Karlovarské právnické dny 2018

14. - 16. 6. 2018 Grandhotel Ambassador, Karlovy Vary

www.kjt.cz

VYHLÁŠKA O SLUŽBÁCH SPOJENÝCH S PATEBNÍM ÚČTEM, NA KTERÉ SE VZTAHUJE JEDNOTNÉ OZNAČENÍ

Dne 4. 5. 2018 byla ve Sbírce zákonů publikována pod č. 74/2018 Sb. vyhláška o službách spojených s platebním účtem, na které se vztahuje jednotné označení.

Vyhláška byla Českou národní bankou vydána k provedení § 197 odst. 3 nového zákona o platebním styku, dle kterého služby spojené s platebním účtem, na které se vztahuje jednotné označení, jejich jednotné označení a charakteristiku stanoví prováděcí právní předpis tak, aby se jednotné označení vztahovalo na 10 až 20 služeb spojených s platebním účtem, které jsou zpoplatněny alespoň jedním poskytovatelem a které jsou v České republice spotřebiteli nejvíce využívány nebo jsou pro spotřebitele spojeny s nejvyššími náklady.

Takové zmocnění vychází z čl. 3 evropské směrnice 2014/92/EU o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky (tzv. „směrnice PAD“), jež byla, dle důvodové zprávy k vyhlášce, přijata, vedle dalšího, z důvodu nízké míry mobility spotřebitelů v rámci EU v oblasti retailových finančních služeb, která byla, dle Evropské komise, do značné míry způsobena nedostatečnou transparentností a porovnatelností zpoplatnění nabízených platebních služeb. Porovnávání poplatků totiž mělo být za situace, kdy poskytovatelé platebních služeb používají pro tytéž služby odlišné názvy, obtížné. Směrnice PAD proto zavedla pro tzv. nejreprezentativnější zpoplatněné služby spojené s platebními účty standardizovanou terminologii, jež bude poskytovateli platebních služeb používána v písemné marketingové a smluvní dokumentaci včetně například ceníků, ale také ve dvou nových dokumentech, jimiž jsou předmluvní informace o úplatě a přehled o úplatě za poskytnuté služby. Ty mají být poskytovateli platebních služeb spotřebitelům povinně poskytovány. Veškerá tato opatření mají spotřebitelům pomoci porozumět jimi hrazeným poplatkům a porovnávat je.

[Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

[celý článek](#)

NOVELA ZÁKONA O VOLBÁCH DO PARLAMENTU ČR

Dne 4. 5. 2018 byl ve Sbírce zákonů publikován pod č. 72/2018 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Tato nakonec krátká novela o dvou změnových bodech byla původně vládou koncipována jako již tradiční změna území volebních obvodů pro volby do Senátu, k níž opakovaně docházelo v intencích § 59 odst. 2 zákona o volbách do parlamentu ČR. Ten stanovil pro případ, kdy počet obyvatel v některém volebním obvodu poklesne nebo se zvýší o 15 procent oproti průměrnému počtu obyvatel připadajícímu na jeden mandát v České republice, změnu území volebních obvodů, k níž mělo docházet za splnění uvedené podmínky v letech, kdy jsou vyhlášeny volby do Senátu.

Návrh zákona byl v této podobě Poslaneckou sněmovnou již v prvním čtení schválen, narazil však v Senátu. Jeho ústavněprávní výbor vyjádřil dlouhodobou nespokojenost s častými změnami volebních obvodů pro volby do Senátu a prosazoval přijetí takové úpravy tohoto volebního zákona, jež ve věci volebních obvodů do Senátu zajistí větší stálost. Senát pak návrh zákona vrátil Poslanecké sněmovně k dalšímu projednání s vlastními pozměňovacími návrhy. Na jejich základě mělo naopak dojít ke zrušení výše uvedeného ustanovení § 59 odst. 2 a v něm obsažené normy vedoucí k častým a senátním výborem kritizovaným změnám území volebních obvodů do Senátu, stejně tak jako ke zrušení souvisejícího § 97 se odst. 1 uvedeného zákona, dle kterého doposud Český statistický úřad sděloval k 1. lednu roku, v němž se konají volby do Senátu, pověřeným obecním úřadům v sídle volebního obvodu, kde se volby konají, počet obyvatel volebního obvodu na území České republiky. To Poslanecká sněmovna akceptovala, návrh zákona v podobě vrácené jí Senátem schválila a zákon tak přijala.

[Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

[celý článek](#)

NOVELA VYHLÁŠKY O PODROBNĚJŠÍ ÚPRAVĚ ÚZEMNÍHO ROZHODOVÁNÍ

Dne 20. 4. 2018 byla ve Sbírce zákonů publikována pod č. 66/2018 Sb. vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění vyhlášky č. 63/2013 Sb.

[Náhled dokumentu v právním informačním systému CODEXIS](#)

[celý článek](#)

ČLÁNEK

JAK PROKÁZAT SKUTEČNÉHO MAJITELE PRO ÚČELY VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Od letošního roku mají zadavatelé veřejných zakázek novou povinnost zjišťovat skutečné majitele svých dodavatelů (tedy fyzické osoby), pokud jsou dodavatelé právníckými osobami. Jak to v praxi může probíhat a co dělat, když firma není uvedena v evidenci skutečných vlastníků?

[číst více na www.pravniprostor.cz](#)

PRECEDENTNÍ ROZHODNUTÍ SDEU A MEZINÁRODNÍ INVESTIČNÍ ARBITRÁŽ

Doslova šokující zprávu ze světa mezinárodních arbitráží, generujících z dvoustranných mezinárodních dohod o podpoře a ochraně investic (tzv. Bilateral Investment Treaties ve zkratce „BIT“ dle kontextu), přinesl Rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „EU“) ze dne 6. března 2018 ve věci C284/16.

[číst více na www.pravniprostor.cz](#)

ROZHOVOR

...
Jste členem kárné komise ČAK a předsedou kárného senátu. Jak jsme na tom s kárnou odpovědností advokátů? Jaké jsou nejčastější druhy provinění?

Nejčastější provinění jsou ta, která se týkají zmeškání lhůty, která poškodila klienta. Další podněty se týkají například situací, kdy advokát nekomunikuje s advokátem protistrany, ale přímo s jeho klientem. Jsou i podněty ohledně neslušného chování advokáta na výslechu, kdy advokát dělal různé grimasy na vyšetřovatele nebo se snažil mařit výkon jeho činnosti. Někdy to jsou i podněty ze strany soudu na nevhodné chování nebo oblečení advokáta. Ty nejzávažnější se týkají situací, kdy advokát zpronevěří finanční prostředky z úschovy. Tam je snad jediný možný trest, a to vyloučení z advokacie. Ale mluvíme o případech jednotlivých.

Je systém advokátních zkoušek zastaralý?

Já bych upřímně už zkoušky dělat nechtěl. Jsem pro, aby bylo jakési celoživotní dobrovolné vzdělávání advokátů tak, aby mohli obecně reagovat na danou změnu právní problematiky. Advokacie spěje ke specializaci. Neznám mnoho advokátů, kteří by detailně znali opravdu vše. Pokud to někdo tvrdí, tak se s ním opravdu rád setkám.

Z mého pohledu je asi nejdůležitější ústní zkouška. Jakým způsobem je advokát schopen reagovat. Měl by být jasný, srozumitelný, přesvědčivý. A písemné zkoušky? Vždyť to známe ze středních a vysokých škol. Ty se dají vždy nějakým způsobem napsat...

K 1. 7. 2018 nastává restituční tečka. Jakým způsobem se dotkne probíhajících řízení?

Je tady obrovská právní nejistota. Právní nejistota v tom, že byl přijat zákon, ve kterém chybějí přechodná ustanovení a nikdo neví, co se bude dít. Soudy si to vykládají různě. Někteří soudci se domnívají, že co se zahájilo, musím dokončit. Jiní tvrdí opak.

[celý rozhovor](#)

Hana Treutlerová | redaktorka

MONITOR OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ (GDPR)

PRÁVNÍ PROSTOR

Chcete si přečíst i starší čísla časopisu PRÁVNÍ PROSTOR?

Staňte se registrovaným uživatelem portálu a získejte přístup do archivu časopisu

ZAREGISTROVAT SE